

Түркістан облысы Келес ауданы
ЖШС «Айзере-К.З.» бөбекжай балабақшасы

Бекітемін:

ЖШС «Айзере-К 7» 6/6

Менгерушісі Утенбаева А.

03-06

Өз білімін жетілдіру, шығармашылық жұмыс

Тәрбиешілері: Скендерова А.

Жусипова Ж

2023-2024 оқу жылы

Түркістан облысы Келес ауданы ЖШС «Айзере-К.З.» Б/Б

Бекітемін:

ЖШС «Айзере-К.З.» Б/Б

Менгерушісі Утенбаева А.

БАЯНДАМА

«ТРИЗ ойындары арқылы балалардың шығармашылық қиялын дамыту»

Құрастырған: Скендерова Айнагүл

Ащы

Үлкен

көңілсіз

тәтті

кіші

көңілді

2023-2024 жыл

«Триз ойындары арқылы балалардың шығармашылық қиялын дамыту»

Құрастырған: Скендерова А.

Кіріспе

Қазақстан Республикасының «Білім туралы» Заңында оқыту формасын, әдістерін, технологияларын таңдауда көп нұсқалық қағидасы бекітілген, бұл білім мекемелерінің мұғалімдеріне, педагогтарына өзіне оңтайлы нұсқаны қолдануға, педагогикалық процесті көз-кеңген үлгімен, тіпті авторлық үлгімен құруға мүмкіндік береді.

1946 жылы Г.С. Альтшуллер шығармашылық әдісі бойынша жұмысын бастады. ТРИЗ атауы кейінірек 70жылы пайда болады. Шығармашылық тапсырмаларды орындау теориясы адамның шығармашылық мүмкіндіктерін дамытудың жаңа әдістемесі үшін негіз болып табылады. Шығармашылық мүмкіндіктердің көріне бастауының себебі - балалық кездегі өлестету деңгейінің жоғарлығымен, балалардың ойлауын танымдық бағытының дамуымен түсіндіріледі.

Шығармашылық- бұл адамның өмір шындығында өзі-өзі тануға ұмтылуы, ізденуі. Өмірде дұрыс жол табу үшін адам дұрыс ой түйіп, өздігінең сапалы, дәлелді шешімдер қабылдай білуге үйренуі қажет. Адам бойындағы қабілеттерін дамытып, олардың өшуіне жол бермеу, оның рухани күшің нығайтып, өмірден өз орның табуға көмектеседі. Өйткені адам туындығана емес жаратушы да.

Мақсаты:

ТРИЗ технологиясы баланың тілін дамыту, шығармашылық қиялын дамыту

Міндеттері:

- Бала мүмкіндігін ескеріп, заман талабына сай білім беру;
- Триз элементтерін пайдаланып, шығармашылық қабілетінің ашылуына мүмкіндік туғызу;
- Балалардың көркемдік шығармашылығын дамыта отыра әр баланың психологиялық ерекшеліктерін танып білу.

Тризшылардың ұраны

«Барлығын айтуда болады»

Әдістері:

- Бақылау жүргізу;
- Мәтінмен жұмыс;
- Сызбамен жұмыс;
- Суретпен жұмыс істеу;
- Мазмұндық ойындар;
- Сұрақ жауап;
- Көрнекілік.

ТРИЗ технологиясы

Мектепке дейінгі балалық шаққа бейімделген ТРИЗ технологиясы баланы шығармашылық тапсырмаларды орындауды үйретеді және оның бойында шығармашылық қажеттілікті дамыта отырып, оның қызығушылығына сүйене отырып, шығармашылыққа жүйелі түрде жетелеуге мүмкіндік береді.

ТРИЗ және оның принциптері тек техникалық қана емес, сонымен қатар басқа да шығармашылық тапсырмаларды шешуге қолайлы.

Мектеп жасына дейінгі балаларға арналған әдіс-тәсілдер төмендегідей:

Жүйелік жақындау

Компоненттік, құрылымдық, функционалды және генетикалық жақындаудың элементтер негізінде қарастырылған ортаның жүйелік қарныстарының бастауларын қалыптастыру. Бір-бірімен тығыз байланыста болатын бөлімдерден құралған жүйені біртұтас ретінде түсінік беру, объектінің осы шақтағы, өткен шақтағы және келер шақтағы жағдайын бөліп ала отырып, уақыт және кеңістік туралы ұғым беру.

ТРИЗ технологиясын қолдану дәстүрлі іс-әрекеті

Ұйымдастырылған іс-әрекеттің мақсаты:

А) тәрбиеші үшін: жаңа материалды беру;

Ә) бала үшін: жаңа материалды меңгеру.

Ұйымдастырылған әдіс – әрекет түрлері:

А) тәрбиеші үшін: жаңа материалды түсіндіру;

Ә) бала үшін: жаңа материалды тыңдау, есте сақтау.

Ұйымдастырылған әдіс – әрекеті жоспар бойынша өткізу.

ТРИЗ технологиясын қолдану шығармашылық іс-әрекеті

Ұйымдастырылған іс-әрекеттің мақсаты:

А) тәрбиеші үшін: балаларға жаңа нәтижеге бағытталған іс-әрекетті ұйымдастыру;

Ә) бала үшін: шығармашылық «өнім» ойлап табу.

Ұйымдастырылған әдіс – әрекет түрлері:

А) тәрбиеші үшін: балалардың шығармашылық іс-әрекетін ұйымдасдыру;

Ә) бала үшін: жаңа нысанды зерттеу, құбылысты талдау.

Ұйымдастырылған әдіс – әрекетінің құрлымы жағдайға байланысты жоспардың өзгеруі мүмкін.

«Жануарларды орналастыр» дидактикалық ойыны

Мақсаты: Балаларды тақтада және қағаз бетінде бағытты таба білуге үйрету. 5 бала кезекпен тақтадағы тапсырманы, ал қалғандары үстелдің үстіндегі парақ қағазда фишкамен орындайды.

- Оң жақтағы жоғарғы үйшікке ақтинді орналастыр.
- Сол жақтағы төменгі үйшікке мысықты орналастыр.
- Төменгі оң жақтағы үйшікке аюды орналастыр.
- Жоғарғы сол жақтағы үйшікке қасқырды орналастыр.

«Саусақты живописі»,

«Киімді сипаттау»

- А) Көйлектің түсі жасыл
- Ә) Көйлек матадан тігілген
- Б) Көйлек киім
- В) Көйлекті әже, ана, қыз киеді
- Г) Көйлекті қолмен ұстауға болад.

«Ойыншықты сипаттау»

- а) Доптың түсі әр-түрлі
- ә) Доп ойыншық
- б) Пішіні дөңгелек.
- в) Допрезинадан жасалған
- г) Доп кішкентай
- д) Допты қолмен ұстауға болады

«Не артық?»

1. қызанақ артық ұйткені ол жеміс емес ол көкөніс.
2. банан артық оның пішіні сәпақ, қалғандары дөңгелек.
3. мандарин артық оны пішақсыз бөлуге болады.
4. алма артық оны тістеп жегенде ол сытырлайды.

«Пойыз»

Бұл ойынға түрлі тақырыпқа суреттер керек. Әр сурет бір-бір вагон олар бір-бірімен байланысты болу керек. Мысалы: төрелке, қасық, күрек, жер, ағаш, алма.

«Салыстыр»

Балалар объектілер арасындағы ұқсастық пен айырмашылықты анықтайды. Мысалы: Алма және қызанақтың ұқсастығы мен айырмашылығы.

«Заттарды түсі бойынша топтастыр»

Мақсаты: Балаларды түстерді ажыратуға үйрету

«Сипатта»

Бір сөйлем немесе сөз тіркесі арқылы бірінің айтқанын бірі қайталамай түгел айтып шығуы тиіс. Мыс: «Гүлдер» тақырыбында

- Гүл өсімдік- Гүл әдемі
- Гүлді жұлға болмайды
- Анамызға сыйлаймыз
- Достарымызға сыйлаймыз т. б.

«Жыл мезгілдеріне саяхат»

Саяхатқа тон, жөңсіз көйлек, резенке етік.

Көктем

Тон осы жыл мезгілінде қайда болады?(шкафта)

Көктемде жөңсіз көйлек қайда болады?(шкафта)

Резенке етік қайда болады? (адамдар киіп жүреді)

Жаз

Тон осы жыл мезгілінде қайда болады?(шкафта)

Көктемде резенке етік қайда болады?(шкафта)

Жөңсіз көйлек қайда болады? (адамдар киіп жүреді)

Күз

Тон шкафта

Жөңсіз көйлек шкафта

Резенке етікті адамдар киеді аяқтары су болмас үшін.

Қыс

Қыста жөңсіз көйлек қайда болады?(шкафта)

Резенке етік қыста қайда болады? (шкафта)

Тонды адамдар киеді.

«Ғажайып баспалдақ»

Мақсаты: Балалардың интеллектуалдық

«Матрёшканы өшекейлеу»

Мақсаты: Геометриялық фигураларды ажырату.

Түстері бойынша топтастыру

ТРИЗ ойындары бойынша шығармашылық өсеп

Мақсаты: балаларды ТРИЗ ойындары арқылы адамгершілікке, қарапайымдылыққа, кішіпейілділікке, әдептілікке, мейірімділікке, жанашырлық, достық, бір – біріне деген сүйіспеншілікке

тәрбиелеу.

Міндеті: ынғасын арттыру, тыңдауға, сыйлауға, танымдық, шығармашылық қабілеттерін арттыру.

Мен 2014 жылдан ТРИЗ бойынша жұмыс істеймін. ТРИЗ

технологиясы бұл қызықты әдіс – тәсілдер жүйесі, балалардың қиялдық ойлау жүйесі дамып, ой – ерістерінің толығына көп пайдасы барын практика жүзінде дәлелденді.

Мен ТРИЗ технологиясының элементтерін, ойындарын күнделікті ұйымдастырылған оқу іс – әрекетімде пайдаланамын. ТРИЗ

технологиясындағы көп топтамалық ойындардың ішінде мына ойындарды балалармен ойнауға тиімді деп

таңдап алдым: «Ойлан, тап», «Жақсы – жаман», «Поезд», «Затты сипатта», «Сөйлем құрастыр», «Ия, жоқ», «Артық затты тап», «Сиқырлы алақан», «Не береді?», «Ішінді көзәйнек», «Бір сөзбен ата», «Бейне құрастыр», «Сиқырлы дүрбі», «Не артық?», «Сиқырлы доп» т.б. ойындар. Өр ойынға тоқтап кетсем, «Жақсы – жаман» ойыны арқылы балалар қарама – қайшылықты өртүрлі әдіс – тәсілдерді пайдаланып, олардың шешімін тауып үйренуде. «Сөйлем құра», «Не береді?», «Сипаттама жаса», «Ойлан, тап» ойындары арқылы балалардың тілін дамытып, сөздік қорын молайтып, байланыстырып сөйлеуге, ойлау белсенділігін

арттырып, өз ойын еркін жеткізуге үйретеміз. Осы ойындардың арқасында орыс тілде сөйлейтін, сөйлемді дұрыс құра алмайтын Аруна, Зарина, Дильназ, Даниял, сияқты балаларымызға көп пайдасы тиді.

«Ғажайып баспалдақ» әдісі арқылы сөйлем құрау, өңіме құрауға үйренді «Сиқырлы алақан», «Ішінді көзәйнек», «Сиқырлы дүрбі», «Бейне құрастыр», «Сиқырлы доп» ойындары арқылы балалардың ойлауы, қиялдау бақылағыштығы, зейінділігі, шығармашылық қабілеттерін дамытамыз. Бұл ойындардың бәрі балаларға ұнайды. Сондықтан күнделікті ұйымдастырылған оқу іс – әрекетімде ТРИЗ технологиясын

қолданамын.

Балабақшада 2023 жылы әдістемелік отырыста «ТРИЗ» технологиясы тақырыбына бағдарлама оқыдым.

Паралон мен, мата мен сурет салу.

Түркістан облысы Келес ауданы ЖШС «Айзер-К.З.»бөбекжай бадабақнасы

БЕКТЕМІН:

ЖШС «Айзер-К.З.»б\б

Менгерушісі Утебаева

Ашық тәрбие сағаты

Тақырыбы: 25-Қазан Республика күні

«Қазақстан-туған елім, ұлы өлкем»

Ортаңғы «АҚҚУ» тобы

Тәрбиеші: Скендерова А

Жусипова Ж

2023-2024 жыл

25 Қазан - Республика күні «Қазақстан – туған елім, ұлы өлкем»

Ашық сабақ мақсаты:

1. Балалардың отан, Қазақстан, туған жер туралы түсініктерін кеңейту.
2. Балаларды Отанды сүйуге, еліміздің рәміздерін кастерлеуге, туған еліне деген сүйіспеншілігін арттыру.
3. Балаларды достыққа, адамгершілікке, саналылыққа тәрбиелеу.

Ашық сабақ әдісі: сұрақ- жауап, әңгімелеу.

Ашық сабақ барысы: Ұйымдастыру кезеңі.

Сәлеметсіздерме балалар!

Күз: сәлеметсіздерме балалар!

Бүгін сіздерде ашық тәрбие сағаты болып жатыр екен. Дендерің сау, дастархандарың мол болсын!

Мен өзім ғана келген жоқпын, өзіммен бірге айларымды ерте келдім.

Тәрбиеші: Бізге қонаққа күздің қыркүйек, қазан, қараша айлары келінті. Осы айлар ішінен қазан айына сөз берсек.

Менің атым- қазан. Күзгі жиын-терінің соңғы айымын, еңбеккер елді той- думанға кенелтемін.

Балалар қазан айында қандай мереке күндер барын білесіңдер?

Балалар:- Ұстаздар күні,

-Қарттар күні,

- Республика күні.

Тәрбиеші: Олай болса балалар! 25-қазан Республика күніне арналған «Қазақстан – туған елім, ұлы өлкем» атты ашық тәрбие сағатымызды бастаймыз.

Хор: Әнұран.

Тәрбиеші: Балалар арайлаған таңды сүйетін кім?

-Мен

Алтын сәулені сүйетін кім?

-Мен

Жарқын даланы сүйетін кім?

-Мен

Ата-ананы сүйетін кім?

-Мен

Досын сүйетін кім?

-Мен

Болашағы елімнің кім?

-Мен

Кәне балалар Отан деген не?

Адамның туып өскен жері, туған-туыскандары, біз тұратын атамекен.

Балалар біздің отанымыз қалай аталады?

-Біздің отанымыз Қазақстан.

Еліміздің бас қаласы қалай аталады?

-Біздің бас қаламыз Астана

Біздің Президентіміз кім?

Еліміздің қандай рәміздерін білесіңдер?

Ту, Әнұран, Елтаңба.

Балалар біздің елімізде көп ұлт өкілдері тұрады,кәне соларды атап айтайықшы: орыстар, өзбектер, қырғыздар, татарлар, немістер.

Иә балалар дұрыс айтасыңдар әр түрлі көп ұлт өкілдері бір шаңырақ астында тұрады екенбіз.

Балалар кәнекей әр ұлт өкілдері бір шаңырақ астында қалай тұратынын киіз үй құрып көрсетейік.

Кәне, кәне тұрайық, Сол қолымды көтердім,

Киіз үйді біз құрайық. Уықты мен көтердім.

Оң қолымды көтердім, Киіз үйді тұрғыздық,

Уықты мен көтердім Жұмысты біз тындырдық.

Балалар Қазақстан туралы өлеңдер оқып, жақсы мақал-мәтелдер айту,елімізді, жерімізді мадақтау бүтін біздің еншімізде. Ендеше өнерімізді ортаға салайық.

Ерқанат: Арыстандай айбаттым.

Жолбарыстай қайраттым,

Аспандаған байрақтың

Қанша жұлдыз жайнаттын.

Қанша бүлбұл сайраттын ,

Қазақстан ардақтым.

Ақбота: Күнді құшқан қос қыран,

Аясында қалқыған.

Аспан түсті туым бар,

Көк теңіздей шалқыған.

Жаннұр: Көк туым көтерілді бағым жанып,

Елтаңбам әлемге танылды анық.

Шырқалды ән ұранды бар дауыспен,

Арманым ата заңым қабылданып.

Жанәгул: Өзіңдікі туыңда,

От пен аяу, суың да

Жаса Қазақстаным,

Белді бекем буыңда.

Саят: Отан от басынан басталады.

Отан оттан да ыстық.

Хор: Менің Отаным

Ердаулет: Жаса жаңа Астанам

Өркен жая бастаған

Болашақтың есеігін

өз қолыңмен аш маған.

Дилназ: Бұлт боспасын күнімді

Тартылмасын өрісің

Бізге ұстау туымды

Қасиетті борышым.

Мейрамбек: Заман жаңа заң жаңа,

Күшімдейді кен дала.

Өз Астанам өз ордам,

Сүйенгірім сен ғана.

Құрметті қонақтар, балалар осымен Республика күніне арналған
«Қазақстан-туған елім, ұлы өлкем» атты ашық тәрбие сағатымыз аяқталды.

Түркістан облысы Келес ауданы
ЖШС «Айзере-К.З.» бөбекжай балабақшасы

Бекітемін:

ЖШС «Айзере-К.З.» Б\Б

Меңгерушісі Утмбаева А

АШЫҚ САБАҚ

ТӘУЕЛСІЗДІК ТҰҒЫРЫМ

Тәрбиешілері: Скендерова А

Жүсіпова Ж

2023-2024 жыл

Күнмен күнден өл өседі,
Қазақстан өспанында,
Бостандықтың жеті өседі.

Еркежан:
Өнді алысқа жеткіземіз,
Көкке өлдің туы ілінді,
Жылда той қып өткіземіз,
Тәуелсіздік ұлы күнді.

Нұримаң:
Маған қымбат ұлы өлімнің,
Шешек атқан әр гүлі,
Аялайды бәрімізді,
Азаттықтың таң нұры.

Даяна:
Сарыарқаның даласында,
Күн шуағын төккен күн,
Елім менің, жерім менің,
Бақда қолы жеткен күн.

Раяна:
Бостандығым тұңғыш рет,
Ақханатын қаққан күн,
Әже әлдилеп немересін,
Басы айналған бақтан күн.

Ақназар:

Тәуелсіздік ұлы күнім,
Тұрсын жайнап тебемде.
Сен, жасай бер мәңгі бақи,
Қуанышқа бөлен де.

Каусар:

Тәуелсіздік –

Бақ туын.

Қолға ұстаған сәт бүгін,
Болсын дейім шат күнім.

Тәрбиеші:

Балабақша серпін нық,
Көкке атады беркін жұрт.
Тәуелсіздік – ынтымақ,
Тәуелсіздік еркіндік.
Қыста келген бақыт бұл,
Қыспай берген жақұт нұр.
Аппақ қардай пөйілін
Әлемге өлім шашып тұр.
Тәуелсіздік – ел бөлу

Ынтымақпен өрге бау,
Еркін және өзге өлмен;

Терезесі тең болу.
Егеменді ел бақыты ертеңгі,
О, халайық Құтты болсын қуаныш!

Хор: « Менің Қазақстаным»

Туған халқымыздың тарихын, батыр ұл-қыздарымыздың ерлігін, жеріміздің байтақтығын, байлығын ақын ағаларымыз жырлап келеді. Сол жырларды жаттап, көкейге түйіп, елімізге лайықты азамат болып өсуге міндеттіміз, басқаша болуға біздің құқығымыз жоқ, бүгінгі бақытты күніміз үшін қаншама ерлер тер төкті, жанын қиды. Сол батырларымыздың армандаған ұрпағы біздің білімді, дені сау Отанымыздың лайықты ұл-қызы болып өсуі қажет. Апа - ағаларымыздың қайталанбас ерлігіне тағзым етеміз. Осымен құрметті қонақтар **Аққу** тобының дайындаған «**Тәуелсіздік тұғырым**» атты ертеңгілігіміз аяқталды.